

INSTITUT ZA PROUČAVANJE AFRIKE

Institut za proučavanje Afrike u Zagrebu osnovan je Odlukom Sveučilišnog savjeta od 21. svibnja 1963. u zajednici s Privrednom komorom SR Hrvatske. Potreba za osnivanjem takva Instituta dolazila je otuda što su nas ekonomske, političke i slične okolnosti upućivale na to da što bolje upoznamo Afriku i njene zemlje, a slične znanstvene institucije ni drugdje u našoj zemlji nije bilo.

Osnovni zadaci Instituta jesu:

– da organizira i koordinira naučno-istraživački rad s područja ekonomske i društveno-političke problematike, te problematike s područja ostalih društvenih i prirodnih nauka Afrike i afričkih zemalja;

– da, proučavajući u tom okviru ekonomske probleme Afrike i afričkih zemalja te discipline koje su s njima povezane, pridonese razvoju ekonomskih i drugih odnosa između SFR Jugoslavije i afričkih zemalja;

– da vrši ulogu koordiniranja i stimuliranja znanstvenog i nastavnog rada unutar Sveučilišta, a da s ustanovama i organizacijama izvan Sveučilišta uspostavlja suradnju;

– da izrađuje i objavljuje znanstvene i stručne radove, analize i prikaze, bibliografije radova i informativno-dokumentacioni materijal o Africi;

– da surađuje s ustanovama i organizacijama koje se znanstveno ili praktično bave pitanjima Afrike u zemlji i u inozemstvu, a osobito s onima iz afričkih zemalja.

1. U skladu sa svojim osnovnim zadacima, Institut je već 1964. g. formulirao čitav niz tema koje je predložio raznim izvorima financiranja (Saveznom i Republičkom fondu za financiranje naučnog rada, Sveučilištu u Zagrebu i Privrednoj komori SRH). Namjera je bila da se na nešto dugoročnijoj osnovi, tj. od 1964–70. godine, usmjeri rad Instituta i da se stvore mogućnosti za njegov sigurniji i određeniji razvoj. Od tih naučno-istraživačkih tema samo je Savjet za naučni rad SR Hrvatske odobrio da financira temu: »Industrijalizacija zemalja Afrike u svjetlu afro-jugoslavenske suradnje«. Međutim, razrađeni višegodišnji program znanstvenog rada i dalje je zadržan kao temelj naučno-istraživačke aktivnosti, pa je Institut naknadno preuzeo da razradi nekoliko tema. Od tih je jedna (Perspektive privredne suradnje s afričkim zemljama), koju je financirala Privredna komora Hrvatske, završena. Za Privrednu komoru Hrvatske Institut je razradio i studiju: »Idejno i programsko rješenje izložbe Azija–Afrika–Latinska Amerika i Jugoslavija«, te aktivno surađivao na postavljanju te izložbe na Za-

grebačkom velesajmu 1967. godine i vršio nad njom nadzor. U njemu je izrađeno i nekoliko monografija o pojedinim afričkim zemljama (Sudan, Libija).

Institut je 1968. godine razradio nov program znanstveno-istraživačkog rada u koji je ušlo nekoliko novih tema s realnim izgledima da rad na njima započne još iste godine.

2. Institut je, u okviru svojih zadataka, surađivao s nekoliko domaćih i inozemnih znanstvenih institucija sličnog karaktera, pa je, među ostalim, bilo nekoliko uzajamnih posjeta, međusobne razmjene publikacija, predavanja i dogovora o zajedničkim aktivnostima. Od inozemnih veza osobito su žive bile veze sa Institutom za Afriku Akademije nauka SSSR u Moskvi, Centrom za studij Afrike u Varšavi i Afričkim institutom u Ženevi.

Na inicijativu Instituta izrađeno je 10 referata za Drugi međunarodni kongres afrikanista koji je u prosincu 1967. održan u Dakaru, a Institut je, osim toga, organizirao sudjelovanje jugoslavenskih afrikanista na tom kongresu i prezentirao na njemu studiju: »Emancipacija Afrike«.

Od samog osnivanja Instituta vrlo su česte bile posjete studenata s raznih fakulteta radi upotrebe literature i dokumentacije, ali i radi konzultacija.

Institut je održavao redovite veze s društveno-političkim organizacijama i za njihove je potrebe, među ostalim, izradio studiju: »Ekonomska suradnja sa zemljama u razvoju – stanje i problemi«.

3. Institut održava stalne i veoma žive veze s privrednim organizacijama. Najvažnije aktivnosti Instituta u tom pogledu jesu ove:

a) konzultacije o pitanjima koja interesiraju privredne organizacije u vezi s ekonomskim, društvenim i sl. prilikama u zemljama u razvoju;

b) razrada analiza o pojedinim konkretnim pitanjima (npr. o mogućnostima investiranja, oblicima privredne suradnje sa zemljama u razvoju i sl.);

c) izdavanje mjesečnika »Pregled privrednog kretanja u zemljama Afrike i drugim zemljama u razvoju«. Taj mjesečnik izlazi 1968. već treću godinu te je naišao na veoma povoljan prijem ne samo u privrednim organizacijama već i na fakultetima, visokim školama i znanstvenim institucijama. Dosada (juli 1968) objavio je preko 3200 napisa, članka i komentara na oko 2200 stranica teksta.

4. Pomanjkanje stalnog znanstvenog i stručnog osoblja u Institutu, a i vrlo malen broj ljudi koji se u nas uopće bave afrikanistikom, znatno otežava rad Instituta. No, najveći problem ostaje i dalje u tome što Institut od samog osnivanja nije ni u minimalnom personalnom sastavu ili financijskom pogledu osiguran, već se iz dana u dan bori za minimum sredstava, naprežući svoje skromne unutarnje snage do kraja, iako se ističe njegova važnost, dosadašnja uloga i perspektiva.